

Motion till riksdagen 2019/20:1199

av **Marlene Burwick och Hanna Westerén (båda S)**

Ställ krav på återvunnet material i offentlig upphandling

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att ställa krav på återvunnet material i offentliga upphandlingar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

1900-talet var en era då användningen av naturresurser och material växte utan motstycke. Den globala användningen av råmaterial växte med ungefär dubbelt så mycket som befolkningstillväxten. Vi måste nu ta krafttag för att hantera den efterfrågan av naturresurser som en växande befolkning på jorden och strävan efter högre levnadsstandard leder till. Materialkonsumtionen kommer att fördubblas till år 2060 om vi inte åstadkommer förändringar och använder resurserna mer effektivt.

En övergång från en linjär till en cirkulär ekonomi kräver förändring av hela värdekedjor och att värdet på material upprätthålls under hela livscykeln. Vi behöver innovationer, smartare produktion och mer hållbara konsumtionsmönster. Vi behöver utveckla den resurseffektiva, cirkulära och biobaserade ekonomin.

I en cirkulär ekonomi återanvänder och återvinner vi produkter och material om och om igen. En bra start är att efterfråga återvunnet material – det kan både konsumenter och offentliga upphandlare göra redan i dag. Hushållens engagemang för återvinning är nödvändigt och ger konkret klimatnytta. Men potentialen i hela samhället är mångdubbelt större.

En studie visar att bara en fjärdedel av materialvärdet för stål, aluminium, cement, plast och papper finns kvar efter en användning, trots att det mesta av materialet skulle kunna återvinnas igen med god kvalitet. I ekonomiska termer handlar det om 42 miljarder kronor som går förlorade varje år – ur klimatsynpunkt att vi släpper ut 4 miljoner ton koldioxid i onödan.

Det är uppenbart att det ligger i både samhällets och företagens intresse att utnyttja befintliga resurser mer effektivt. Men det krävs genomgripande förändringar av nuvarande konsumtionsmönster, regelverk och marknadsfunktioner för att det ska bli verklighet. Det behövs styrmedel som gör att produkter kan användas längre eller delas av fler och som gör att alla material kan återvinnas när de har tjänat ut.

Innovationskraften finns bland svenska företag. Men för att våga investera i ny teknik eller nya affärsmodeller måste det finnas en tydlig efterfrågan på återvunnet material. Länsstyrelser, kommuner, regioner och företag kan spela en viktig roll genom att efterfråga återvunnet material i upphandlingar. Konsumenter kan trycka på genom att ställa frågor om produkter kan återanvändas eller återvinnas.

Hushållen i Sverige är bra på att återvinna, men hela samhället måste hjälpas åt. Som ett första steg kan det offentliga Sverige sätta ambitiösa mål för upphandling av återvunnet material – då skapas både klimatnytta och förutsättningar för ett mer cirkulärt samhälle.

Marlene Burwick (S)

Hanna Westerén (S)